

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 231/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného T LEGAL ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o., Garbiarska 1081/2, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 13C/6/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 13C/6/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **1 500 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Košice **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v označenom konaní. Navrhuje, aby ústavný súd

prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov, sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 231/2026-10 zo 14. apríla 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Národná banka Slovenska sa žalobou zo 14. februára 2019 proti sťažovateľovi ako žalovanému 2 domáha zdržania sa zásahov do jej dobrej povesti. Žaloba bola žalovaným doručená v marci 2019. Od júna 2019 do februára 2020 bolo konanie prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky o dovolaní žalobcu. Vyjadrenia žalovaných k žalobe boli žalobcovi doručené na vyjadrenie v máji 2020 a replika žalobcu bola žalovaným doručená v júni 2020. Prvé pojednávanie nariadené na 13. november 2020 bolo odročené pre návrh žalovaného 1 na prikázanie sporu inému súdu. Najvyšší súd uznesením z 15. decembra 2020 návrhu na prikázanie vecí inému súdu nevyhovel. Vo februári 2021 mestský súd doručil stranám uznesenie najvyššieho súdu. V marci 2021 stanovil mestský súd pojednávanie na 3. september 2021. Pojednávanie bolo odročené pre návrh sťažovateľa z augusta 2021 na prikázanie sporu inému súdu. V septembri 2021 bol spis predložený najvyššiemu súdu, ktorý uznesením z 27. októbra 2021 návrhu nevyhovel. V novembri 2021 mestský súd doručil uznesenie najvyššieho súdu stranám sporu.

4. V januári 2022 nariadil mestský súd pojednávanie na 15. jún 2022, ktoré bolo odročené pre ošetrovanie sudkyne. Dňa 13. júna 2022 vzniesol sťažovateľ námietku zaujatosti zákonnej sudkyne. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 17. júna 2022 bolo rozhodnuté, že sudkyňa nie je vylúčená z pojednávania a rozhodovania sporu. Pojednávanie nariadené na 23. november 2023 bolo odročené pre práceneschopnosť sťažovateľa. Rovnako pojednávanie nariadené na 29. marec 2023 bolo odročené pre žiadosť sťažovateľa, ako aj poradu sudcov. Pojednávanie nariadené na 23. jún 2023 sa konalo, no bolo odročené na predloženie plnomocenstva advokáta žalobcu a vyjadrenia žalobcu na december 2023.

5. Pojednávanie nariadené na 8. december 2023 bolo pre práceneschopnosť sudkyne odročené na 22. marec 2024. To sa uskutočnilo, no bolo odročené na 25. september 2024 na účely ďalšieho dokazovania. Toto pojednávanie sa vykonalo a následne bolo odročené na neurčito z dôvodu rozhodnutia o návrhu žalovaných na zrušenie neodkladného opatrenia. Uznesením z 29. októbra 2024 mestský súd zamietol návrh na zrušenie neodkladného opatrenia. Pojednávanie v marci 2025 bolo odročené pre návrh sťažovateľa na prerušenie konania. Návrhu sťažovateľa súd nevyhovel. V apríli 2025 bol stanovený termín pojednávania na 27. august 2025. Toto pojednávanie sa konalo a bolo odročené na 5. november 2025 z dôvodu, že sťažovateľ vzniesol námietku premlčania, navrhol prerušenie konania a doručil prílohy k návrhu na prerušenie konania. V októbri 2025 sťažovateľ doručil mestskému súdu rozsiahle podanie. Žalobca preto požiadal o odročenie pojednávania s lehotou najmenej 45 dní na vyjadrenie. V novembri 2025 mestský súd odročil pojednávanie na 21. január 2026 a aj toto pojednávanie sa vykonalo a bolo odročené na neurčito na účely rozhodnutia o návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 1. apríl 2026, ktoré sa vykonalo a bolo odročené s cieľom vyhlásenia rozsudku na 30. apríl 2026.

6. Sťažovateľ namieta celkovú dĺžku konania v dĺžke viac ako sedem rokov, ktorá bola spôsobená neefektívnym postupom súdu. Tým odôvodňuje aj priznanie finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ sa domnieva, že sa závažným spôsobom nezasadil za celkové spôsobené prieťahy v napadnutom konaní. Prieťahy spôsobil mestský súd z dôvodu opakovaných zbytočných odročovaní pojednávaní.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Mestský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti popísal priebeh napadnutého konania a uviedol, že sťažovateľ čiastočne prispel k predĺženiu konania. Z dôvodu návrhu sťažovateľa na prikázanie veci inému súdu bolo zrušené pojednávanie zo septembra 2021. To znamenalo, že vec musela byť postúpená najvyššiemu súdu a spis sa mu vrátil v novembri 2021. K predĺženiu konania došlo aj v dôsledku podania námietky zaujatosti. Sťažovateľ tiež zmaril uskutočnenie pojednávaní 23. novembra 2022 a 29. marca 2023 žiadosťami o odročenie pojednávania a 3. novembra 2025 mimoriadne rozsiahlym podaním. Dĺžku napadnutého konania ovplyvnilo aj správanie žalovaného I, ktorý zmaril pojednávanie nariadené na 13. november 2020 z dôvodu návrhu na prikázanie veci. Mestský súd uznáva, že prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až v júni 2023 po viac ako štyroch rokoch od podania žaloby. Zdôrazňuje však aj dobu prerušenia konania a rozhodovanie o viacerých procesných návrhoch strán sporu, pričom v dôsledku uplatnenia týchto práv nevyhnutne došlo k predĺženiu konania.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (II. ÚS 573/2022). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

11. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd poukazuje na nález č. k. III. ÚS 596/2025-22 z 3. decembra 2025 (ďalej len „skorší nález“), ktorým rozhodol o porušení základného práva žalovaného 1 na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a zodpovedajúceho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní. V skoršom náleze ústavný súd nevzhladol mimoriadnu skutkovú či právnu náročnosť sporu, ktorá by mohla ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania. Čo sa týka významu veci pre sťažovateľa, tento aspekt sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nerozvinul. Možno však bez ďalšieho prisvedčiť, že predmet posudzovaného konania nie je časovo zvlášť prioritizovaný.

12. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd taktiež poukazuje na skorší nález, v ktorom konštatoval, že konanie doteraz predĺžilo aj značné množstvo podaní sťažovateľa, ktorý v podstatnej miere ovplyvnil celkovú dĺžku konania. Rovnako to platí aj v súvislosti so zrušením niektorých pojednávaní z dôvodov na strane sťažovateľa (body 3 až 5 a 7 tohto nálezu). Na uvedené nemohol ústavný súd neprihliadnuť pri úvahe o priznaní finančného zadost'učinenia.

13. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj tretím hodnotiacim kritériom, teda postupom mestského súdu v napadnutom konaní. Poukazuje predovšetkým na to, že celkové trvanie tohto konania v čase podania ústavnej sťažnosti viac ako 7 rokov sa vzhľadom na povahu veci už samo osebe javí ako neprimerané. Ku skutočnosti, že o žalobe o ochranu dobrej povesti nie je stále rozhodnuté, došlo v značnej miere aj v dôsledku neefektívneho postupu mestského súdu. Pri stanovovaní a odročení pojednávaní sa opakovane vyskytli časové rozostupy v rozsahu až šiestich mesiacov. Prvé pojednávanie sa aj v dôsledku tohto postupu uskutočnilo až o viac než štyri roky od podania žaloby, o ktorej nebolo dosiaľ, teda po takmer siedmich rokoch, rozhodnuté. Už v skoršom náleze ústavný súd konštatoval, že je osobitne neprijateľné to, že mestský súd na prvom pojednávaní v júni 2023 odročil konanie na december 2023 z dôvodu, že v spise nebolo doručené plnomocenstvo na zastupovanie žalobcu a vyjadrenie k podaniu žalovaných z marca 2023.

14. Ústavný súd najmä s prihliadnutím na zjavne neprimeranú dĺžku konania pred súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom ústavnej intenzity, preto rozhodol, že postupom mestského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

15. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené. Napriek uvedenému ústavný súd mestskému súdu neprikázal konať bez zbytočných prietáhov, keďže príkaz súdu konať bol už uložený skorším nálezom.

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

16. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadost'učinenia 5 000 eur, čo odôvodnil všeobecne neprimeranou dĺžkou napadnutého konania a stavom právnej neistoty.

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

18. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. S prihliadnutím na celkovú dĺžku a fázu konania, správanie sťažovateľa a význam rozhodnutia pre sťažovateľa ústavný súd považoval priznanie 1 500 eur za primerané finančné zadosťučinenie (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšujúcej časti návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

19. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti mestského súdu nahradiť sťažovateľovi v určenej lehote trovy konania na účet jeho právneho zástupcu (bod 3 výroku tohto nálezu).

20. Trovy konania pozostávajú z odmeny a ďalších náhrad advokáta v celkovej výške 1 014,41 eur s DPH, ktoré boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (odmena podľa § 11 ods. 3 vyhlášky za dva úkony právnej služby po 396,50 eur/úkon, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti; náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 15,86 eur; DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky 189,69 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2026

Robert Šorl
predseda senátu